

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра патологічної анатомії, фармакології та медичної рецептури,
загальної та клінічної патофізіології ім. Д.О. Альперна
Навчальний рік 2023-2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ФУНКЦІОНАЛЬНА МОРФОЛОГІЯ І ФАРМАКОЛОГІЯ
(ПІДГОТОВКА ДО ЄДКІ)»

Освітній компонент вибірковий
Форма здобуття освіти очна
Галузь знань Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 228 «Педіатрія»
Освітньо-професійна програма «Педіатрія» другого (магістерського) рівня вищої освіти
Курс третій

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні

кафедри патологічної анатомії
Протокол від "30" серпня 2021 року № 1

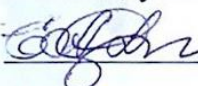
В.о. завідувача кафедри

 проф. І.В. Сорокіна

кафедри загальної та клінічної патофізіології
ім. Д.О. Альперна

Протокол від "30" серпня 2021 № 15

В.о. завідувача кафедри

 проф. О.О. Павлова

кафедри фармакології та медичної рецептури

Протокол від "30" серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

 проф. Т.І. Єрмоленко

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної
і передфахової підготовки

Протокол від
"31" серпня 2021 року № 1

Голова

проф. О.Ю. Вовк

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Сорокіна Ірина Вікторівна – в.о. завідувача кафедри патологічної анатомії, д.мед.н., професор;
2. Галата Дар'я Ігорівна – завуч кафедри патологічної анатомії, к.мед.н, доцент;
3. Павлова Олена Олексіївна – в.о. завідувача кафедри загальної та клінічної патофізіології ім. Д.О. Альперна, д.мед.н., професор;
4. Єрмоленко Тамара Іванівна – завідувач кафедри фармакології та медичної рецептури, д.фарм.н., професор;
5. Галата Дар'я Ігорівна – завуч кафедри патологічної анатомії, к.мед.н, доцент;
6. Шутова Наталя Анатоліївна – завуч кафедри кафедри загальної та клінічної патофізіології ім. Д.О. Альперна, к.мед.н, доцент;
7. Дорошенко Оксана Миколаївна – відповідальна за силабуси кафедри фармакології та медичної рецептури, асистент;

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Кафедра патологічної анатомії:

1. Сорокіна Ірина Вікторівна – в.о. завідувача кафедри патологічної анатомії, д.мед.н., професор; iv.sorokina@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;
2. Галата Дар'я Ігорівна – завуч кафедри, к.мед.н, доцент; di.halata@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;
3. Марковський Володимир Дмитрович – д.мед.н., професор кафедри; +38-057-707-73-33;
4. Губіна-Вакулик Галина Іванівна – д.мед.н., професор кафедри; +38-057-707-73-33; hi.hubina-vakulik@knmu.edu.ua
5. Гаргін Віталій Віталійович – д.мед.н., професор кафедри; vv.harhin@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;
6. Гольєва Наталія Володимирівна – д.мед.н., професор кафедри; nv.holieva@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;
7. Кіхтенко Олена Валеріївна – д.мед.н., доцент кафедри ov.kukhtenko@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;
8. Омельченко Ольга Анатоліївна – к.мед.н., доцент кафедри; +38-057-707-73-33; oa.omelchenko@knmu.edu.ua
9. Горголь Наталія Іванівна – к.мед.н., доцент кафедри; ni.horghol@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;
10. Сімачова Алла Василівна – к.мед.н., доцент кафедри; av.simachova@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;
11. Наумова Ольга Володимирівна – к.мед.н., доцент кафедри; ov.naumova@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;
12. Плітень Оксана Миколаївна – к.мед.н., доцент кафедри; om.pliten@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;
13. Шапкін Антон Сергійович – к.мед.н., доцент кафедри; as.sharkyn@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;
14. Потапов Сергій Миколайович – д.мед.н., професор кафедри; +38-057-707-73-33; sm.potarov@knmu.edu.ua
15. Мирошніченко Михайло Сергійович – д.мед.н., професор кафедри; +38-057-707-73-33; ms.mygoshnuchenko@knmu.edu.ua
16. Бочарова Тетяна Вікторівна – к.мед.н., доцент кафедри; tv.bocharova@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;
17. Калужина Оксана Володимирівна – к.мед.н., доцент кафедри; tv.bocharova@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;
18. Сидоренко Руслан Валеріанович – к.мед.н., асистент кафедри; rv.syndorenko@knmu.edu.ua +38-057-707-73-33;

Кафедра загальної та клінічної патофізіології ім. Д.О. Альперна:

1. Павлова Олена Олексіївна – в.о. завідувача кафедри, д.мед.н., професор; oo.pavlova@knmu.edu.ua, тел. +38057 707-73-40

2. Шевченко О.М. – д.мед.н., професор an.shevchenko@knmu.edu.ua, тел. +30509616149

3. Шутова Н.А. – к.мед.н., доцент, na.shutova@knmu.edu.ua, тел. +380500100776

4. Сулхдост І.О. – к.мед.н., доцент, io.sulkhдост@knmu.edu.ua, тел. +380958605077

5.Сафаргаліна-Корнілова Н.А. – к.мед.н., доцент, na.safarhalyna@knmu.edu.ua, +380677482712

6. Ковальцова М.В. – к.мед.н., доцент, mvkovaltsova.po19@knmu.edu.ua, тел 0960066651

7. Бібіченко В.О. – к.мед.н., асистент, vo.bibichenko@knmu.edu.ua, тел. +380969237179

Кафедра фармакології та медичної рецептури:

1. Єрмоленко Тамара Іванівна – завідувач кафедри фармакології та медичної рецептури, д.фарм.н., професор, тел. +380632203440, ti.yermolenko@knmu.edu.ua

2. Кривошاپка Олександр Вікторович – к.мед.н., доцент, тел. +380952448398, ov.kryvoshapka@knmu.edu.ua

3. Чорна Наталя Степанівна – к.фарм.н., асистент, тел. +38097-861-65-17, ns.chorna@knmu.edu.ua

4. Руда Наталя Григорівна – асистент, тел. +38093-013-82-23, nh.ruda@knmu.edu.ua

Консультації:

Очні консультації: місце проведення: кафедра патологічної анатомії пр. Науки, 4, м. Харків, головний корпус ХНМУ, 3 поверх за попередньою домовленістю; кафедра патологічної фізіології ім. Д.О. Альперна пр. Науки, 4, м. Харків, головний корпус ХНМУ, 4 поверх; кафедра фармакології та медичної рецептури пр. Науки, 4, м. Харків, головний корпус ХНМУ, 4 поверх;

Он-лайн консультації за попередньою домовленістю для чого необхідно написати листа на корпоративну пошту черговому викладачеві згідно графіку чергувань по кафедрі або викладачеві академічної групи, що дасть посилання до конференції у Google Meet, де відбуватиметься онлайн консультація.

Локація кафедр: пр. Науки, 4, м. Харків, головний корпус ХНМУ, 3,4 поверхи

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Функціональна морфологія і фармакологія (підготовка до ЄДКІ)» складена відповідно до Освітньо-професійної програми “Педіатрія” та другого рівня (магістр) галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 228 «Педіатрія».

Опис навчальної дисципліни (анотація) патологічна анатомія патологічна фізіологія і фармакологія є фундаментальними дисциплінами, без вивчення і розуміння яких неможлива підготовка медичних фахівців будь-якої спеціалізації. У зв'язку з цим, більш ніж 45% тестових завдань в ЄДКІ “КРОК-1” складають питання з вище зазначених дисциплін. «Функціональна морфологія і фармакологія (підготовка до ЄДКІ)» – навчальна дисципліна, що висвітлює детальне вивчення тестових завдань ЄДКІ “КРОК-1”, принципів їх правильного вирішення і тим самим забезпечує якісну підготовку здобувачів вищої освіти до ЄДКІ “КРОК-1”.

Роль та місце дисципліни у системі підготовки фахівців успішне складання здобувачами освіти ЄДКІ “КРОК-1” є обов'язковим компонентом для подальшого навчання у медичних вишах України. Крім того, тести викладені у форматі клінічних ситуаційних завдань, що допомагають сформувати у здобувачів освіти клінічне мислення, яке є необхідним для майбутньої практичної діяльності лікаря.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити дисципліни: анатомія людини, фізіологія, гістологія, цитологія, ембріологія;

Кореквізити дисципліни: патологічна анатомія, патологічна фізіологія, фармакологія і медична рецептура, пропедевтика педіатрії, загальна хірургія;

Постреквізити дисципліни: педіатрія, неонатологія, сімейна медицина, акушерство та гінекологія, генетика, дитяча хірургія, інфекційні хвороби.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є вивчення дисципліни «Функціональна морфологія і фармакологія (підготовка до ЄДКІ)» – оволодіння студентами методами та принципами правильного вирішення завдань ЄДКІ «КРОК-1».

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

- 1) закладення основ знань щодо структури та формату тестових завдань ЄДКІ «КРОК-1»;
- 2) вивчення студентами принципів правильного вирішення тестових завдань ЄДКІ «КРОК-1» (пошук необхідних ключових слів, тощо);
- 3) систематизація теоретичних знань та практичних навичок з патологічної анатомії патологічної фізіології і фармакології та використання їх у форматі тестових завдань ЄДКІ «КРОК-1».

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПІ та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим
- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- Здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Фахові компетентності:

- Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів
- Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання
- Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань
- Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції
- Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, проведення заходів щодо забезпечення якості та безпеки медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 Володіти загальними та спеціальними фундаментальними та професійно-орієнтованими знаннями, уміннями, навичками, компетентностями, необхідними для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 3 застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій

ПРН 4 проводити збір інформації про пацієнта

ПРН 5 оцінювати результати опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 6 встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання

ПРН 7 визначати характер, принципи лікування захворювань

ПРН 15 виконувати медичні маніпуляції

ПРН 16 оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення

ПРН 17 вміти вести медичну документацію, обробляти державну, соціальну та медичну інформацію

ПРН 20 застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21 дотримуватись етичного кодексу лікаря, що забезпечує сформованість фахівця з належними особистими якостями

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальний навичок (Soft skills):

- управління інформацією
- уміння формувати власну думку та приймати рішення;

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна (вибіркова)	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 228 «Педіатрія»	Рік підготовки (курс):	
		5-й	
		Семестр	
		5-й або 6-й	
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 60	Освітній ступінь: магістр ОПП «Педіатрія»	Лекції	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
		60 год.	
Індивідуальні завдання: год.			
Вид підсумковою контролю: залік			

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1			
2			
	Всього годин		

2.2.2 Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1				
2				
	Всього годин			

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
РОЗДІЛ 1: патологічна анатомія				
1	Клітинні дистрофії: галіново-краплинна, гідропічна, рогова, жирова. Патоморфологія накопичення складних білків (гіаліноз) та ліпідів. Розлади метаболізму ендогенних пігментів та мінералів. Некроз. Розлади кровообігу. Запалення. Імунопатологія. Процеси адаптації, компенсації, регенерації.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
2	Онкогенез. Доброякісні та злоякісні пухлини з епітелію, мезенхіми, нервової тканини, меланоцитів. Гемобластози.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
3	Соматична системна патологія	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.

4	Патоморфологія інфекційних захворювань	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
5	Підсумкове заняття	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
РОЗДІЛ 2: патологічна фізіологія				
6	Типові патологічні процеси: МРК, запалення, алергія, пухлини, гарячка, гіпоксія.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
7	Типові порушення обміну речовин: порушення вуглеводного обміну (цукровий діабет). Патологія водно-сольового обмін. Порушення кислотно-основного стану. Порушення білкового, ліпідного та енергетичного обмінів. порушення обміну вітамінів. Голодування.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
8	Патофізіологія системи крові. Порушення системи червоної крові: еритроцитози, анемії. Порушення системи білої крові: лейкоцитози, лейкопенії, лейкози.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
9	Патофізіологія екстремальних станів: шок, колапс, кома. Методи першої медичної допомоги при розвитку екстремальних станів.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
10	Підсумкове заняття.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.

РОЗДІЛ 3: фармакологія				
11	Фармакологія засобів, що впливають на нервову систему.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<i>Поточний контроль:</i> усне опитування; тестовий контроль; <i>Підсумковий контроль:</i> залік.
12	Лікарські засоби, що регулюють функції виконавчих органів та систем.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<i>Поточний контроль:</i> усне опитування; тестовий контроль; <i>Підсумковий контроль:</i> залік.
13	Лікарські засоби, що регулюють процеси обміну речовин. Лікарські засоби, які пригнічують запалення та впливають на імунні процеси в організмі.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<i>Поточний контроль:</i> усне опитування; тестовий контроль; <i>Підсумковий контроль:</i> залік.
14	Фармакологія протимікробних лікарських засобів.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<i>Поточний контроль:</i> усне опитування; тестовий контроль; <i>Підсумковий контроль:</i> залік.
15	Підсумкове заняття.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<i>Поточний контроль:</i> усне опитування; тестовий контроль; <i>Підсумковий контроль:</i> залік.
Всього годин практичних занять		20		

2.2.4. Лабораторні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1				
2				
	Всього годин			

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
РОЗДІЛ 1: патологічна анатомія				
1	Клітинні дистрофії: галіново-краплинна, гідропічна, рогова, жирова. Патоморфологія накопичення складних білків (гіаліноз) та ліпідів. Розлади метаболізму ендogenousних пігментів та мінералів. Некроз. Розлади кровообігу. Запалення. Імунопатологія. Процеси адаптації, компенсації, регенерації.	5	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
2	Онкогенез. Доброякісні та злоякісні пухлини з епітелію, мезенхіми, нервової тканини, меланоцитів. Гемобластози.	5	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
3	Соматична системна патологія	5	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
4	Патоморфологія інфекційних захворювань	5	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
РОЗДІЛ 2: патологічна фізіологія				
5	Загальна нозологія. Патогенна дія факторів зовнішнього середовища. Порушення реактивності.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
6	Роль спадковості конституції, вікових змін в патології. Спадкові та вроджені хвороби. Патофізіологія сполучної тканини.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
7	Порушення системи гемостазу.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
8	Патофізіологія системи кровообігу. Патофізіологія серця. Аритмії. ІХС.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.

9	Патофізіологія кровоносних судин. Артеріальна гіпер- та гіпотензія. Судинна недостатність. Атеросклероз.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
10	Патофізіологія зовнішнього дихання. Дихальна недостатність Респіраторний дістрес-синдром дітей	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
11	Патофізіологія системи травлення. Патофізіологія печінки. Печінкова недостатність.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
12	Патофізіологія нирок. Ниркова недостатність	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
13	Патофізіологія ендокринної системи.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
РОЗДІЛ 3: фармакологія				
14	Загальна фармакологія. Побічна дія препаратів. Лікарська залежність та її соціальна значимість.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
15	Анестезуючі, в'язучі, обволікаючі, адсорбуючі, подразнювальні лікарські засоби.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
16	Засоби для наркозу. Фармакологія і токсикологія етилового спирту та препаратів для лікування алкоголізму.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
17	Психомоторні стимулятори. Лікарські засоби, що впливають на кровообіг мозку. Ноотропи. Лікування мігрені.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
18	Фармакологія антидіарейних лікарських засобів. Пробиотики.	2	обговорення; діалог з	<u>Поточний контроль</u> : усне

	Прокінетики. Засоби, що застосовують при ожирінні та анорексії. Гепатопротектори.		здобувачами вищої освіти;	опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
19	Флеботропні засоби. Засоби, які застосовують для лікування та профілактики тромбозу вен. Плазмозамінні препарати. Лікарські засоби для парентерального живлення	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
20	Фармакологія водорозчинних та жиророзчинних вітамінних препаратів. Засоби для лікування та профілактики остеопорозу. Анаболічні стероїди. Протизаплідні (контрацептивні) засоби для ентерального застосування та імплантації.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
21	Принципи раціонального комбінування антибіотиків. Протитуберкульозні препарати. Раціональна комбінація препаратів для лікуванні різних видів туберкульозу в залежності від локалізації.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
22	Фармакологія протипухлинних лікарських засобів. Препарати кислот, лугів та солі лужноземельних металів.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
23	Принципи лікування гострих отруень.	2	обговорення; діалог з здобувачами вищої освіти;	<u>Поточний контроль</u> : усне опитування; тестовий контроль; <u>Підсумковий контроль</u> : залік.
Всього годин самостійної роботи студента		60		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Поточний контроль (далі – ПК) проводиться викладачем академічної групи на кожному аудиторному занятті з метою перевірки рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. За результатами засвоєння кожної теми заняття виставляється оцінка з використанням 4-бальної системи.

Загальна навчальна діяльність (ЗНД) – це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж всього періоду вивчення дисципліни, що закінчуються оцінкою з формою контролю «залік». ЗНД вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми впродовж всього періоду вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 1, автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Підсумкове заняття (далі – ПЗ) – це останнє практичне заняття, на якому проводиться оцінювання набутих компетентностей після завершення дисципліни, що складається з сукупності навчальних елементів програми дисципліни. ПЗ приймається викладачем академічної групи та включає контроль усіх видів підготовки (теоретичної, практичної, самостійної та інших). За ПЗ виставляється оцінка, що є однією з оцінок ПК.

Після проведення ПЗ відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач академічної групи виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку за таблицею 2 «у індивідуальний навчальний план здобувача освіти» та заповнює відомості успішності з дисципліни.

Для успішної підготовки та проведенню ПЗ на інформаційному стенді, та сторінці кафедри сайту університету такі матеріали:

- 1) перелік теоретичних питань (у т.ч. питання із самостійної роботи);
- 2) перелік практичних навичок;
- 3) перелік облікових медичних документів;
- 4) критерії оцінки знань і умінь здобувачів освіти;
- 5) графік відпрацювань занять здобувачами освіти впродовж семестру,

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на

відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при підсумковому контролі.

Оцінка з дисципліни

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за вивчення «Клінічної патології» – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 120 (таблиця 2).

Студентам, що були допущені до складання заліку, але не склали його, виставляється оцінка F_x, якщо вони. Оцінка F виставляється студентам, які не допущені до складання заліку.

Оцінки "F_x" або "F" ("незараховано") виставляються студентам, яким не зараховано вивчення дисципліни «Клінічна патологія».

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4.27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Таблиця 2

**Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою,
чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Таблиця 5

**Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності
здобувачів освіти**

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вмє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вмє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вмє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні

«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Виконав»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Виконав»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Виконав»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Не виконав»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

3.2. Питання до заліку:

Перелік контрольних питань до дисципліни.

Бази тестових завдань ЄДКІ «КРОК-1», що є контрольними питаннями дисципліни, представлені в СДН ХНМУ Moodle в курсі «КРОК-1»:

<http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=17>

3.3. Контрольні питання

Перелік контрольних питань до дисципліни.

Бази тестових завдань ЄДКІ «КРОК-1», що є контрольними питаннями дисципліни, представлені в СДН ХНМУ Moodle в курсі «КРОК-1»:

<http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=17>

3.4. Індивідуальні завдання

3.5. Правила оскарження оцінки

Од оголошується здобувачеві освіти одразу після складання підсумкового заняття. У разі, якщо здобувач освіти не згоден з оцінкою, що виставлена він може оголосити про це викладачеві академічної групи. В такому разі здобувач має можливість повторно скласти залік комісії, що складається з завідувача кафедри, завуча та викладача академічної групи.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Студенти зобов'язані систематично опановувати теоретичні знання та практичні навички, що передбачені навчальною програмою з дисципліни; завжди мати охайний зовнішній вигляд (білий халат, шапочка); вимикати мобільні пристрої під час проведення практичних занять; виконувати правила внутрішнього розпорядку ХНМУ.

Під час занять дозволяється: залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача; пити безалкогольні напої; фотографувати слайди презентацій; брати активну участь у ході заняття; заборонено: їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження); палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби; нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу; грати в азартні ігри; наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території); галасувати,

кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття. Практичні заняття передбачають активну участь під час обговорення в аудиторії, студенти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі: повага до колег, толерантність до інших та їхнього досвіду, сприйнятливість та неупередженість, здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента, ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів, я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції, обов'язкове знайомство з першоджерелами. Вітається творчий підхід у різних його проявах. Відвідування практичних занять є обов'язковим.

Під час проведення контролю знань студентів не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном чи іншими електронними пристроями.

Студенти з особливими потребами повинні попередити викладача до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у студента виникнуть будь-які питання, він може його завжди вирішити перш за все з викладачем або завучем кафедри, якщо це потрібно.

Охорона праці:

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра патологічної анатомії підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях

проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- 1) Патоморфологія: нац. підруч. / В.Д.Марковський, В.О.Туманський І.В. Сорокіна та ін., за ред. В.Д.Марковського, В.О.Туманського. — К.: ВСВ «Медицина». 2015 — 936с., кольор.вид. ISBN 978-617-505-450-5
- 2) Кумар В. Основи патології за Роббінсом : пер 10-го англ. вид. : у 2 т. / Віней Кумар, абдул К. Аббас, Джон К. Астер ; наук. ред. пер. проф.: І. Сорокіна, С. Гичка, І. Давиденко. — К. : ВСВ “Медицина”, 2019. — XII, 420с.
- 3) Pathomorphology : textbook / I.V. Sorokina, V.D. Markovskiy, D.I. Halata et al.; edited by I.V. Sorokina, V.D. Markovskiy, D.I. Halata. — Kyiv : AUS Medicine publishing, 2019. — 320 p. + 2 colour inserts (8p. + 12 p.).
- 4) Патофізіологія: підручник / Ю.В. Биць, Г.М. Бутенко, А.І. Гоженко та ін.; за ред. М.Н. Зайка, Ю.В. Биця, М.В. Кришталя. — 5-е вид., виправл. — К.: ВСВ «Медицина», 2015. — 752 с. +4 с. кольор. вкл.
- 5) Атаман О.В. Патофізіологія: в 2 т. Т 1. Загальна патологія: підручник для студ. вищ. мед. навч. заклад. / О.В. Атаман. — Вінниця: Нова Книга, 2012. — 592 с.: іл.
- 6) Атаман О.В. Патофізіологія: підручник: в 2 т. Т 2. Патофізіологія органів і систем / О.В. Атаман. — Вид. 2-ге, стер. — Вінниця: Нова Книга, 2017. — 448 с.: іл.
- 7) Фармакологія: Підручник для студентів медичних факультетів / Чекман І.С., Горчакова Н.О., Казак Л.І. та ін./ Видання 4-те — Вінниця: Нова Книга, 2017. — 784 с.
- 8) Фармакологія: Підручник для студентів медичних факультетів / Скакун М.П., Посохова К.А. / Підручник. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2003. — 740 с.
- 9) Karen Whalen Lippincott Illustrated Reviews. — 7th edition. — Wolters Kluwer, 2019. — 576 p.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE
<http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=17>
2. Веб-сайти університетів та електронні ресурси мережі «Інтернет»
3. Центр тестування – база ліцензійних тестових завдань «Крок-1»